
Å flytte fjell

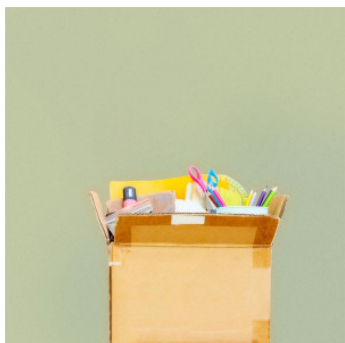
LEGELIVET

MARTE ROA SYVERTSEN

marsyv@vestreviken.no

Marte Roa Syvertsen er lege ved Nevrologisk avdeling og forskningssjef ved Drammen sykehus, Vestre Viken.

Har du noensinne gått rundt i et helt tomt sykehus? Det er en merkelig opplevelse. Der det vanligvis er frenetisk aktivitet, der alt lever og noe dør hver eneste dag, der ruslet det en og annen bygningsarbeider i gul vest – og så vi da, gruppen som var på omvisning.

Illustrasjon: iStock /
bearbeidet av Tidsskriftet

I en innvendig brakke i kryssfiner som var resepsjon og mottaksapparat, satt det en mann med hjelm. Navn og telefonnummer på alle sammen, takk. Her kan ingen gå rundt uten å være skikkelig registrert. Det nærmet seg en følelse av ekko i det digre rommet som er ankomsthall.

I enden av glassgangen, som har vindusflater fra tak til gulv der solglitteret fra fjorden slipper til, hadde det kommet på plass en hvitaktig skulptur. Har alt dette noe å si? Har det noe å si at vi skal bort fra byens styggeste bygning, en massiv betongblokk på fjorten etasjer, der alt har vært i forfall og nedbrytning altfor lenge? I det nye huset står kantinediskene tomme, venter på mat og folk. Vinduene der vender også mot fjorden. På utsiden skal det komme en park som ender i en strand. I det gamle huset er kantina mørk. Det føles som om du får

taket i hodet når du går inn der. Møblene spraker i spettete mønstre. Jeg tipper den ble pusset opp på 1990-tallet. Fargene likner de jeg hadde på barnerommet mitt da.

I det nye huset er det lyse, tomme korridorer. Pasientrommene venter. Operasjonsstuen venter. Utstyret er på plass. Alt er der, bare menneskene mangler. Menneskene er i det gamle huset. Her er skader på møbler og vegger reparert med teip. Het er det huller i tapetet som nesten kan minne om kulehull, avflasket maling og rør som går tette. Har det noe å si? Klart det. Utsikt til hav og utsikt til natur roer ned. Helt konkret roer det antakelig stressresponsen. Det vet de fleste av oss. Vi trekkes mot hav, natur og skog, og vi kjenner at det gjør oss godt. Omgivelsene har betydning.

«Operasjonsstuen venter. Utstyret er på plass. Alt er der, bare menneskene mangler»

Så skal vi flytte dette fjellet – alle tannhjulene og hele nettverket av interaksjoner og oppgaver som har vokst og grodd her vi er nå i mange, mange år. 1887 står det på veggen på en av sidebygningene. Det var sikkert hovedinngangen før.

Det planlegges, det jobbes. Hva skal være med? Hva skal ikke være med? På flyttedagen skal pasientene sendes med ambulansekortesje gjennom byen, én etter én. Et kanadisk firma som kun driver med flytting av sykehus, trekker i trådene. De har vært her på befaring, holdt møter, planlagt. Vi skal vite om hver eneste blyant, sier de. Dere må finne fram julepynten. Telle opp absolutt alt. Sette det på lister. Kaste det dere ikke trenger.

Her er det jo flere generasjoner med rot som ingen har turt å ta i. For hvem eier egentlig de gamle solbrillene som har ligget på vaktrommet de siste fem årene? Det er sikkert noen som ikke jobber her lenger. Hva er det i eskene som står under skrivebordet der? Det er papirer og dokumentasjon fra 2001. Det dukker opp rom, boder og avlukker vi ikke visste at vi hadde, og de er fylt med alle mulige slags saker. Hvem har lagt det der, hva skal vi gjøre med det nå? Rommene tømmes. Og så fylles de jammen meg igjen, for sykehuset er som en levende, pulserende organisme av selvstendige komponenter, uforutsigbare mennesker som lager systemer og legger fra seg spor som av og til blir værende lenger enn dem selv. Nå skal alt sånt bort.

Det er byhistorie vi rydder i, tusener på tusener av enkelthistorier. Liv som har startet og liv som har sluttet. Liv som har endret seg totalt fra den ene dagen til den andre, innenfor våre vegger. Ansatte som har grått og ledd, kjent på fellesskapet, spist kake om natta og rosiner i heisen, løpt etter alarmer og tatt imot helikoptre. Det er ekko fra kommandoer som har blitt levert på akuttstuer og operasjonsstuer, og snart er ekkoet det eneste som er igjen. Da er vi ikke her lenger, ingen av oss.

«Det er byhistorie vi rydder i, tusener på tusener av enkelthistorier. Liv som har startet og liv som har sluttet»

Jeg sitter på kontoret mitt og ser på den styggeste utsikten jeg vet om. Hele vindusflata er dekket av den massive betongveggen på fjorten etasjer. Hver etasje har en rekke på 23 vinduer, teller jeg nå. Bak hver av dem er det folk, leger, sykepleiere, pasienter. I samme høyde som meg er barselavdelingen. Der ser jeg av og til foreldre som holder et bitte lite splitter nytt menneske inntil seg. En hvitkledd arm i femte etasje skubber gardinene til side. Gardinene er blå, med striper på kryss og tvers, sikkert fra 1990-tallet de også. Et annet vindu er fylt med esker. Oppover i etasjene ser jeg bare takene, der sender de lange lysstoffrørene fra seg grelt lys.

Jeg elsker dette huset. Søsknene mine ble født her. Jeg fødte her selv, to barn i den samme etasjen jeg sitter og ser inn i nå. Der har jeg også stavret rundt med nettingtruse, på ustødige bein, plutselig mor. Her var min egen mamma alene i ukesvis på 1950-tallet, da hun var ett år og hadde fått en brannskade på brystet. Her fikk jeg min første jobb som lege med midlertidig lisens, lå lys våken på hvilende nattskift, livredd for å gjøre feil. Her har jeg tatt doktorgrad, og nå skal vi ta avskjed, stenge dørene.

«Det er selvfølgelig ikke bygningsmassen som er livet, men alt bygningen er fylt med – alle menneskene og alle våre ting»

Så tenker jeg på mitt eget hus, det lille, der jeg var på fritiden, som jeg flyttet fra for to år siden. Det var den samme pakkingen, den samme utrensingen, bare i mye mindre format. Da jeg var innom huset for å hente en støvsuger jeg hadde satt igjen, bodde det en annen familie der, og det rare var at da var det ingenting ved det huset som var mitt lenger. Det var akkurat som om selve bygningen og hagen ikke var de samme heller, som om dette var en helt annen plass. Da forstod jeg, nei jeg *kjente*, at det er selvfølgelig ikke bygningsmassen som er livet, men alt bygningen er fylt med – alle menneskene og alle våre ting. Gjenglemte solbriller, arsenaler av kulepenner, arbeidstøy, lysestaker og selvfølgelig: oss. Det er *vi* som er sykehuset, ikke bygningen. Nå skal vi snart innta dette nye, og det er da det begynner å leve. Det er da det blir et sykehus. Vi gleder oss til det, må bare få tømt – og plombert – alle rommene i det gamle først.

Publisert: 30. juni 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0370

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. februar 2026.